

IZHAJA VSAK DAN

Če se ne delajo in praznični ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Praznične šte. se prodajajo po 3 nvl. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Novejši, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvl. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. nemrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 40 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročnike brez dopolne naročnine, se uprava ne zira. Naročnina na nedeljske izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-40, za pol leta Kron 1-40. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik inšpektor lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Poštno-hramilični račun šte. 841-652. TELFON 31 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Državni zbor.

Usoda službene pragmatike.

DUNAJ 21. (Izv.) Poslanska zbornica je danes pričela drugo branje službene pragmatike. Je to po uvodnih besedah referenta, češkega posl. Čeh-a znameniti zgodovinski dan za vse avstrijske državne nastavitve. Referent je priporočal predlogo, kakoršnja je izdelal odsek. Že tekom današnje debate se je pokazalo, da bo večina parlamentarnih strank glasovala za odsekovo predlogo. Le trije govorniki so danes prišli do besede in sicer češki narodni socijalec, nemški krščanski socijalec in pa rusinski poslanec. Vsi trije so se izrekli za predlogo. Generalna debata o službeni pragmatiki bo najbrže končana v četrtek, šele po praznikih pa se bo vršila specialna debata, h kateri je priglasi 14 minoritetnih referentov, ki bodo priporočali 34 manjšinskih predlogov. Med temi je 15 manjšin. predlogov slovenskih klerikalcev. Kako dolgo bo trajala specialna debata, se sedaj ne more določiti. Omeniti in poudarjati je treba, da so slovenski klerikalci sklenili poslati v boj proti službeni pragmatiki, kakor jo je izdelal odsek, čim največ govornikov.

V parlamentarnih krogih upajo, da bo sredi meseca junija službena pragmatika v zbornici rešena. V parlament so danes prišle tudi nekatere deputacije uradništva, zlasti centralna Zveza uradnikov je po svojem predsedništvu intervenirala pri voditeljih raznih strank, naj se zavzamejo za hitro in naglo rešitev tega za uradništvo velevažnega vprašanja.

Diference med odsekovimi sklepi in vladno predlogo trajajo seveda še nadalje in niso izravnanne. Kakor smo že včeraj brzojavno poročali, se je bati, da vlada službeno pragmatiko strmoglavil v gospodski zbornici. Na drugi strani zatrjujejo in poudarjajo, da bi bila vlada v slučaju, da ji stranke odobro takozvani „mali finančni program“, pripravljena aktivirati službeno pragmatiko že s prvim julijem. Med raznimi strankami in vlado trajajo za izveditev tega finančnega programa pogajanja, toda do sedaj so bila brezuspešna.

Kakor že gori omenjeno, je sklenil hrvatsko-slovenski klub se jako temeljito udeležiti razprave ter v debato poslati čim največ svojih govornikov. Hrvatsko-slovenski klub to dela iz nekakega opozicijskega razpoloženja proti predlogom odseka za državne nastavitve. — V krogih članov odseka za državne nastavitve so danes zatrjevali, da bi bila vlada pripravljena dovoliti s prvim julijem uradnikom in nastavitvenim primerno draginjsko doklado, dokler ni definitivno rešena službena pragmatika. Ta drginjska doklada bi se slično razdelila med posamezne kategorije, kakor januarja meseca.

Splošno je bilo v parlamentu jako živahno in delavno življenje. Zborovali so mnogoštevilni odseki, tako budgetni, naučni, nadalje tiskovni, vodocestni in pa draginjski odsek.

V budgetnem odseku je nameraval referent, nemški poslanec Steinwender zednostaviti budgetno debato v vladi ugodnem smislu. — V naučnem odseku se je danes nadaljevala debata o znanem § u 55. drž. šolskega zakona. — V tiskovnem odseku je podal justični minister Hochenburger nekatera pojasnila ter je zlasti odločno poudarjal vladno principijelno stališče glede reforme tiskovnega zakona. S posebnim poudarkom moramo omenjati, da je nekdanji nemški liberalci dr. Hochenburger razvijal naravnost reakcijske nazorje o tiskovni svobodi, nazore, ki nasprotujejo razvoju našega modernega življenja. Nekdanji nemški svobodnjak in javni obtožitelj zloglasnega § 14 je postal najreakcijsarnejši birokrat, ki hoče še poostrežiti konfiskacijsko prakso ter onemogočiti imuniziranje konfisciranih člankov.

Koncem seje so skušali Italijani zopet spraviti včerajšnje dogodke in spor s predsednikom v razgovor, toda predsednik jim je kratkoma odrezal nadaljnjo debato s tem, da je še enkrat ponovil svojo včerajšnjo izjavo.

Hrvatsko-slovenski klub proti službeni pragmatiki.

DUNAJ 21. (Izv.) Hrvatsko-slovenski klub je imel danes pod predsedstvom dr. Šusteršiča sejo, v kateri je sklenil glasovati proti budgetnemu provizoriju. V seji se je tudi vnela živahna razprava glede jugoslovanskih vseučiliških zahtev in se je konstatiralo, da se je jugoslovansko vseučiliško vprašanje potisnilo v ozadje in je

klub sklenil pričeti nova pogajanja glede reciprocitete zagrebškega vseučilišča. Klub je zlasti poudarjal, da izgovor avstrijske vlade, kakor da bi smela ogrska vlada rešiti reciprocitete vprašanja kaj govoriti, nikakor ne velja, ker je zagrebško univerzitetno vprašanje izključna kulturna zadeva Hrvatske. Klub je nadalje sklenil poslati v debato o službeni pragmatiki čim največje število govornikov.

Rusinsko vseučilišče.

DUNAJ 21. (Izv.) Poljski klub zavzame jutri v svoji plenarni seji stališče napram rusinski univerzi.

Deputacija finančnih uradnikov.

DUNAJ 21. (Izv.) Deputacija finančnih uradnikov je bila danes v parlamentu ter je posredovala pri vodilnih poslancih, da se pridele uradniki finančne službe grupi D službene pragmatike.

Deputacija privatnih uradnikov.

DUNAJ 21. (Izv.) Deputacija organizacije privatnih uradnikov je bila danes v parlamentu. Govorila je pri ministrih in voditeljih parlamentarnih strank v prilog uradniškega zakona in glede šurnega delavnika v birorjih in privatnih uradih.

Nemški učitelji za češko-nemško spravo.

LIBEREC 21. (Izv.) Zveza nemških učiteljev na Češkem je predložila nemškim poslancem v češkem deželnem zboru spomenico, da vendar enkrat izgotovijo češko-nemško spravo. Poudarjajo tudi v spomenici, da jim preti v najkrajšem času beda. Tritisot učiteljev bo ostalo letos brez kruha, če bodo nemški poslanci še nadalje tirali svojo trmoglavno politiko.

OGRSKA KRIZA.

Hrupni prizori v poslanski zbornici.

BUDIMPEŠTA 21. (Izv.) Ogrska politična javnost je z napetostjo pričakovala današnje seje poslanske zbornice. Odločilni boj med Justhom in Lukascem se je pričel. Današnja seja ni prinesla nobenemu tekmeču zaželjenih uspehov. Izvolitev Stefana Tisze za zborničnega predsednika se ni mogla izvršiti. Tekom seje in zlasti koncem seje so se odigravale prave orgije parlamentarne podivjanosti. Jutri se vrši volitev predsednika mesto odstopivšega predsednika Navay-a.

BUDIMPEŠTA 21. (Izv.) Današnja seja je bila jako številno obiskana. Poslanci so že v kuloarjih živahno razpravljali o včerajšnjih dogodkih. Še pred pričetkom seje je prišlo do jako burnih prizorov. Poslanec Apponyi se je prijavil k besedi o poslovanju. Podpredsednik Beöthy mu je dovolil. Justh je tudi zahteval besedo, a Beöthy ga je zavrnil. Nastal je pravi krik in vik. Zadeva se je izravnila na ta način, da je Apponyi resigniral na govor.

Takoj ko je predsednik otvoril sejo, zagnali so Justhovi naravnost glušec in urnebesni krik, ki je trajal četrte ure. Vseprek so kričali: „Skandal! Sramota! Terorizem!“ Krik v zbornici je bil tako močan, da ni bilo razumeti nikogar. Justh je zahteval tajno sejo. Beöthy pa je vključ temu prečital demisijsko pismo Navay-evo. Po prečitavanju tega pisma se je vzdignil ministriški predsednik Lukacs in je hotel govoriti. Krik pa je bil tak, da se ni razumela nobena njegova beseda. Lukacs je izjavil, da Navay-evo demisijo najbolj obžaluje delavna stranka sama. Ker pa Navay noče demisije preklicati, ne preostaja ničesar drugega, kakor volitev novega predsednika.

Levica neprenehoma kriči: „Zahtevamo tajno sejo!“

Kravalov so se udeležili Justhovi in pa stranka 48-nikov. Kossuthovci so se držali zelo, zelo rezervirano.

Svoj vrhunec pa so tumulti dosegli na koncu seje. Prišlo je do pravih tumultuaričnih prizorov. Zaradi postopanja predsednika je nastal med Justhovi dolgotrajen vik in krik.

Poslanec Julij pl. Justh je potegnil iz žepa boksa ter skočil pred klopi in glasno kričal proti poslancu Vojnicu: „Umaknite se! Drugače Vas potolčem!“ — V sled energičnega posredovanja ni k sreči prišlo do nobenih pretepov. Po zbornici pa je zavladalo splošno razburjenje. Opozicija je v enomer vpla: „Svinje! Nesramne svinje!“

Koncem seje je zbornica z veliko večino sklenila, da jutri izvoli novega predsednika.

BUDIMPEŠTA 21. (Izv.) Danes zvečer se je vladna delovna stranka odločila, da kandidira Stefana Tisza za zborničnega predsednika mesto odstopivšega Navay-a.

BUDIMPEŠTA 21. Socijalna demokracija je izdala na delavce poziv, naj bodo pripravljeni na generalno stavko, če bi vladna večina hotela nastopiti s terorizmom. Vodstvo budimpeštanske socijalne demokracije je danes zvečer priredilo pet javnih zborovanj na različnih krajih mesta, da protestira proti nasilni politiki vladne večine in manifestira za splošno in enako volilno pravico.

Zborovalci so potem skušali prirediti skupen sprevod po mestu. Mestni nadglavar pa je demonstracijski sprevod prepovedal.

Grozna avtomobilska nesreča.

Princ Cumberlanski ubit.

DUNAJ 21. (Izv.) K današnji jutranji brzojavni vesti o avtomobilski nezgodi Jurija Viljema Cumberlanskega prihajajo iz Berolina še naslednje podrobnosti: Princ Cumberlanski se je peljal k pogrebu svojega strica, danskega kralja v Kopenhagen. V avtomobilu sta bila sofer in njegov komorni sluga Greve. Avtomobil je princ sam vodil. — Nesreča se je pripetila pri mestu Frlezak na državni cesti Brnndenburg-Hamburg.

Nekaj minut po 6 zvečer je princ z avtomobilom pasiral mesto Friesack na Brandenburškem — Princ je vozil z hitrostjo 90 do 100 km na uro. Deset kilometrov od mesta popravljajo sedaj cesto. Princ je prežrl svarilno tablico in vozil je v isti brzini dalje po nanovo s kamenjem nasuti cesti. Pri tem je princ izgubil oblast nad avtomobilom in z vsilo zavozil v neko drevo. Princ je bil takoj ubit, zdrobljena mu je bila lobanja in oprsje udrt, komorni sluga Greve je odletel z avtomobila in si zlomil tilnik. Tudi Greve je bil takoj mrtev. — Sofer si je zlomil roko, Prinčevi starši, ki so se z železnico peljali k pogrebu danskega kralja v Kopenhagen, so prekinili potovanje. Truplo ubitega princa prepeljejo v Gmunden.

Bosenski sabor.

SARAJEVO 21. Pri včerajšnji dopolnilni volitvi za bosenski sabor v muslimski veleposesniški kuriji je bil izvoljen kandidat muslimske „Unije“, Sems beg Salih-begović za saborskega poslanca.

Vseučiliški profesor Matko Nodilo umrl.

ZAGREB 21. (Izv.) Danes je umrl profesor zagrebškega vseučilišča Matko Nodilo v 78. letu svoje starosti. Nodilo je bil član jugoslovanske akademije. Rojen je bil v Splitu in je bil več let urednik „N. lista“. Leta 1887. je bil imenovan za profesorja splošne zgodovine na zagrebški univerzi. Kot izborni poznavalec zgodovine Jugoslovancov je slovel daleč čez mejo in je užival med učenjaki splošno priznanje in spoštovanje.

Anarhistični komplot proti rumunskemu kralju.

BUKAREŠT 21. (Izv.) Policija je razkrila komplot proti rumunskemu kralju Karolu. Trije trgovski nastavitveni so nameravali umoriti kralja ob priliki njegove vožnje po Donavi, ki naj bi se vršila prihodnji teden. Gre za anarhistični komplot.

Vstaja v Albaniji.

CARIGRAD 21. Za vrhovnega poveljnika turških četam, ki so koncentrirane v okolici Prizrena in Peči, je imenovan Abdulah paša.

Velikanska stavka na Angleškem.

LONDON 21. Danes se je pričela stavka težakov brodarskih podjetij na reki Temsi. Najprej je stopilo v stavko okrog 6000 težakov, katerim se prihodnje dni pridruži še 5000 mož sorodnih organizacij. Skladni delavci so doslej še ostali nevtralni. Začeli bodo pa takoj s štrajkom, čim bi hoteli podjetniki podpirati stavkokaže. Organizacija transportnih delavcev šteje 10.000 članov. Ti si stavke ne žele, ker so bili o priliki zadnjega štrajka premogarfjev zelo dolgo časa brez kruha in zaslužka.

Italijansko-turška vojna

Kolera v Carigradu.

SOLUN 21. (Izv.) Tukajšnjemu bolgarskemu listu „Pravo“ poročajo iz Carigrada, da se je pojavil v neki carigradki vojaški bolnišnici slučaj kolere.

Število Italijanov v Turčiji.

CARIGRAD 21. (Izv.) Število v Carigradu bivajočih Italijanov cenijo na 12.000. Na vsem turškem ozemlju prebiva okrog 50.000 italijanskih podanikov, ki bodo morali sedaj vled sklepa ministrskega sveta zapustiti Turčijo. Sklep o izgonu italijanskih državljanov je med prebivalstvom vzbudil

splošno pozornost, med Italijani pa potrost.

Zopetno zapretilje Dardanel.

CARIGRAD 21. „Sabah“ je mnenja, da bo turška vlada dala takoj zapreti Dardanele, čim zasedejo Italijani bližnji otok Mitile ne. — Dobropoučeni krogi tudi potrjujejo to vest in poudarjajo, da bo najbrže visoka porta zaprla Dardanele, če bodo Italijani le poskusili zasesti kak otok, ki se nahaja v bližini dardanelske ožine.

Italijanska trgovina in vojna.

RIM 21. (Izv.) Uradna poročila o stanju italijanske trgovinske bilance v zadnjih štirih mesecih skušajo ugotoviti, da je navzilec vojni bilanca zelo zadovoljiva in da se trgovina ugodno razvija. V zadnjih štirih mesecih je znašal uvoz 1.136.331.103 lir (za 36.345.493 lir manj nego v isti periodi lanskega leta. Izvoz se je v teh mesecih povečal za 752.459.821 lir. Poročila tudi poudarjajo, da so si italijanski trgovci z ozirom na zapretilje turških trgov znali z vladno pomočjo poiskati novih trgov.

Glavna skupščina sv. Cirila in Metoda.

S solncem obsevani prijazni Zamet je bil v nedeljo dne 19. t. m. v veliki slavi. Srčnim rodoljubnim navdušenjem je sprejel mnogoštevilne brate, ki so prihiteli od raznih strani naše domovine, da čujejo besedo naše družbe sv. Cirila in Metoda za Istro. Lepi Zamet je imel v svojem naročju lepo število istrskih voditeljev in pravkov. Iz Pazina sta prišla poslanca dr. Trinajstić in dr. Kureč; iz Poreča dr. Zuccon in Andričić; iz Buzeta Sanci in iz Trsta dr. Brčić. Videli smo zbrane naše junaške Sokole iz Voloskega, Miholića in Zameta, ki so došli v kroju, a na čelu jim starosta Vitezičeve župe, dr. Počič. Došlo je predstavitev naših ljudi z otokov, došlo je Suščanov, a, kar nas je posebno vzradostilo: obiskali so nas tudi mnogoštevilni brate z Reke in okolice. Ta obisk reških bratov je dal letošnji družbini skupščini neki poseben ton, neki poseben pomen. Družba je letos pohitela na istrsko mejo, da se svojimi dosedanjimi uspehi in bodočimi nadami ulije v srca obupajočih bratov novih nad in utehe. Diven dan je bil to. Nekaj svečanega je padalo na mirno modro morje, a polno nežnosti in topline je bilo tudi naše bratimljenje z našimi milimi reškimi brati, našimi brati iz Banovine, ki so mu bili priče in udeležniki tudi mnogoštevilni prijatelji: Slovenci, Srbi in Čehi.

Skupščina se je vršila na krasno odličnem in z našimi trobojnicami okrašenem vrtu društva Sloge. Otvoril jo je okoli 3. popoldne predsednik profesor Vjekoslav Spilčić. Izbranimi besedami se je spominjal velikega prepoveditelja Istre, dr. Jurija Dobrile. Navel je nekoliko njegovih važnejših zaslug, ki si jih je kakor predhodnik naše Družbe pridobil na polju splošne narodne prosvete v Istri; omenjal je, kako se je pokojni biskup trudil in si prizadeval, da naš narod povzdigne duševno in gospodarsko.

Po dovršenem govoru je zaorilo iz tisoč grl: Slava istrskemu prepoveditelju Juriju Dobrili! Zatem se je govornik spominjal pokojnega Adolfa Petru-a, ki je sicer malo časa živel v Istri, a je v tem kratkem času storil mnogo dobrega, a Družbi je v oporoki namenil 25.000 K. Omenjal je nedavno umrlega Josipa Gorupa pl. Slavinjskega, čegar obitelj je darovala Družbi 5000 K. Omenjal je daru 25.000 K, ki ga je poklonil Družbi prevzvišeni gospod dr. Juraj Posilović, zagrebški nadškof. Izrazil je hvalo tudi presvetlemu škofu koadjutorju dr. Antl Bauerju, ki je velik branitelj naše Družbe in po čegar priporočilu in posredovanju je dobila Družba rečeno svoto. Slednjič se je zahvalil darežljivim rokam vseh Hrvatov in Hrvatic, kjer koli bili. Saj z njihovo pomočjo je odprla Družba do sebad 46 šol, v katerih poučava preko 60 učiteljev in učiteljic.

Mrtvim je skupščina zaklicala: slava, dočim je žive naše dobrotnike uprav urnebesno pozdravljala.

Tekom nadaljnega govora se je predsednik ozrl na delo Družbe v minoletem letu, v katerem je imela okoli 174.000 K skupnega dohodka. Z otvarjanjem šol v bujskem okraju je posega Družba v najzapranejši kot poluotoka Istrskega, med narod, ki je že napol potitaljen, katerega dober del pa je še možno rešiti.

G. predsednik se je zahvalil Zamečanom na lepem sprejemu, a opozarjal jih je na važnost, ki jo ima Zamet nasproti sednji oficijelni Reki, tisti Reki, iz katere bi hotele madjarske oblasti iztisniti naš jezik in

ga zameniti s tujim. Pozdravil je vseh, ki so došli na skupščino. Posebno je pozdravil Slovence, Srbe in Čeha. Pozdravil je starega istrskega prijatelja dra. Rudo Liniča, odvjetnika v Delnicah, vse narodne zastopnike in prijatelje, Sokole in njihovega starosta dra. Pošćića, in je, tolmačeč čutstva vseh navzočih, pošiljal vroč in srčen pozdrav naši materi in pomočnici — Hrvatski. Zvršil je, sporočajoč skupščini pozdrave državnih poslancev, dra. Laginje in Mandića, ki radi parlamentarnih poslov nista mogla priti na skupščino.

Predsednikov govor je bil sprejet burnim odobravanjem.

Potem so stopili pred predsednika otroci Zametske šole in mu je jedna deklica s pozdravom poklonila kito cvetja. Ko so otroci odpeli pesem: Ljubimo te naša diko! — je pozdravil predsednika in vse Družbino vodstvo predsednik odbora, Zametski nadučitelj Fran Rubeša.

Sledilo je poročilo Družbinega tajnika Viktorja Cara Emlna. Poročilo, kakor zna sestavljati poročila on, rodoljub, mislec in pesnik: Car Emin! Njegova poročila niso le naštevanje skrbno in vestno nabranih dejstev, ampak iz njih veje toplina duše, ki sega v duše, ki razvnelja, navdušuje, oplemenjuje. Važneje momente iz tega poročila bomo podajali v presledkih, kakor nam bo dopuščal skromno odmerjeni prostor v našem listu.

Iz poročila blagajnika Julija Mirana podajamo te-le podatke. Vseukupni dohodek v letu 1911 je znašal 174.334 K 90 st. Poročnice so prinesle 20.525 K 35 st. Potom novin je došlo 29.811 K 60 st. Žigice in druga razna podjetja so donesla Družbi 27.472 K 33 st., a različni darovi in narodni praznik 68.990 K 53 st. Občine in mesta 6405 K 20 stot. itd.

Za plače učiteljem 98.269 K 47 st. Za vzdrževanje šolskih prostorov 9239 K 08 st. Nepremičnin je nakupila za 62.119 K 88 st. Na podporah učencem 3614 K, itd.

Aktivna imovina Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro je iznašala 31. decembra 1911 372.005 K 97 stot.

Na to je član nadzorovalnega odbora Kazimir Jelušić sporočil, da je nadzorovalni odbor pregledal Družbine račune in da je našel vse v popolnem redu, ter je predlagal, naj se vodstvu podeli absolutorij, kar je skupščina tudi sprejela.

V upravo so bili izvoljeni skoro vsi dosedanjí člani. Namesto svetovaleca Frana Frankovića, ki je odstopil radi družih narodnih poslov, je bil izvoljen Viktor Tomićić, a na njegovo mesto v ravateljstvu prof. Ivan Ivančić. Na to je skupščina sklenila pozdrav klubu Ciril-Metodskih zidarjev v Zagrebu, na kar je predsednik še enkrat pozdravil skupščinarje in zaključil skupščino.

Po skupščini je bil koncert, na katerem so se odlikovali posebno domači pevci in pa zbor srbskega cerkvenega društva z Reke. Prelepo so pevali mešani zbori Istrske Vile iz Kastva in Primorskega Hrvata s Trsata.

Tako se je zvršila ta veličastna skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro, ki ostane našim ljudem na Reki in v okolici v trajnem spominu.

Domače vesti.

Imenovanji. Cesar je imenoval nadgozdarskega svetnika dr. Julija Trubiga, ravnatelja cesarskih domen in gozdov v Gorici, za dvornega svetnika. — Minister za uk in bogocastje je imenoval asistenta na tržaškem pomorskem observatoriju dr. Friderika Hopfnerja za pristava v uradu za merjenje zemljepisnih stopinj na Dunaju.

Izpit iz arhitekturne stroke. „Akademsko društvo slovenskih tehnikov na Dunaju“ naznanja, da je dne 18. t. m. njegov član-preglednik, tov. Ivan Vurnik položil II. (zadnji) državni izpit iz arhitekturne stroke.

Poroka. Poročil se je danes g. Srečko Brezigar, konceptni uradnik pri c. kr. policiji v Trstu, z gospico Petro Košuta iz Sv. Križa pri Trstu. Bilo srečno!

Poročanje umazanosti in „Edinost“. Pod tem lepim naslovom si je tržaški dopisnik v sobotni „Slovenčev“ številki privoščil naš list, očitajoč z ozirom na poročilo o znani kazenski razpravi proti babici Ani Bajčević in sokrivcem, da je „Edinost“ v popisovanju teh umazanosti še prekosila samega „Piccola“, da pri „Edinosti“ ne gledajo na nič več, kakor samo na to, kar nese. „Ali ni naša mladina že dovolj pokvarjena? Potem se pa še jeze, če pravi rodoljubi svare ljudstvo pred čitanjem „Edinosti“. Kateri pošten oče pa more še tak list pustiti v roke svojim otrokom? — Ker je pred kratkim „Edinost“ pisala, da je prevzel Trst vodstvo slovenske umetnosti, si najbrže domišljuje, da je s tem svojim poročilom zelo obogatila slovensko literaturo.“

Tako torej „Slovenčev“ dopisnik. Sicer ne čutimo prav nobene potrebe, da bi morali braniti svoje stališče z ozirom na omenjeno razpravo, vendar pa naj odgovorimo par besed „Slovenču“, ki se tako rad vtika v stvari, ki mu niso prav čisto nič mar.

Vprašamo le, zakaj se je neki sodišče s tako odločnostjo postavilo na stališče, da bodi omenjena razprava javna? Menda vendar ne zato, da bi nihče ne vedel, kaj se razpravlja, temveč zato, ker je hotelo statuirati eksemplj, ker je hotelo, da pride stvar v javnost, da strahovalno vpliva na tisti del tržaškega občinstva, moškega in ženskega, ki je v svoji velikomestni „morali“ pripravljeno zagrešiti vsak čas enake zločine, kakoršnih so bili obtoženi oni obtoženci in obtoženke. Niso bile visoke kazni, ki so jih dobile obsojenke, toda najhujša kazen je bila javnost razprave in pa dejstvo, da je časopisje tako obširno poročalo o stvari.

„Piccolo“ je poročal obširno, obširno je poročala „Edinost“ in prav tako tudi krščanskosocijalni „Corriere Adriatico“. Nihče pa ne more reči, da bi bila „Edinost“ poročala „umazano“. Poročevalec je uporabljal vedno le zdravniško-strokovne izraze, torej dostojne.

Naj le verjame „Slovenec“, da so resna časniška poročila o oni razpravi napravila dosti globlji vtis na tržaško ženstvo, nego pa vse grmenje proti nečistosti.

Cistemu je vse čisto, pravijo pametni ljudje, ali pa tudi: svinjarju je vse svinjsko, kakor je rekel neki državni poslanec v zbornici poslancu Gostičarju; mi pa pravimo: naše poročilo o omenjeni razpravi ni pohujšalo in pokvarilo nikogar, pač pa je bilo najboljšo svarilo pred enakimi žalostnimi, najhujše obsodbe vrednimi greh, o kakršnih se je razpravljalo pri oni razpravi, in „Slovenčev“ dopisnik bi bil storil pač mnogo bolje, da se je spomnil, predno je napisal oni brezmiselni dopis, neke žalostne znane „rdeče brošure“, ki je napravila več pohujšanja, nego so ga kedaj zagrešili vsi slovenski časopisi skupaj in ki je menda tudi „zelo obogatila slovensko literaturo“ s svojim „položajem“.

Prav radi pa priznavamo, da take stvari ne gredo otrokom, kakor otrokom sploh ne gre čitanje političnih listov, in slab oče, ki skrbi za duševno hrano svojih otrok s političnimi listi, zastropajoč tako nežno otroško dušo s strankarsko strastjo, brez katere ni dandanes nobeden politični list, najmanj pa ljubljanski „Slovenec“, ki naravnost gori strastnega sovraštva napram vsakomur, ki se ne strinja z njim, ter z nožem in ubojem grozi tistim, ki se drznejo biti drugega mišljenja, kakor pa on in njegova stranka.

„Edinost“ je storila z onim poročilom svojo dolžnost, dolžnost poštenega časnika, ki ni za to, da bi laskal ljudskim strastem, temveč da hvale, kar je hvale, in graja, kar je graje vredno, „Edinost“ je bila prav posebno v onem poročilu braniteljica in varhinja javne morale, govoreč odkrito, brez onega pikantnega, vse prikrivajočega, pa prav s tem vse razgaljujočega mežikanja a vedno dostojno. Stori la je svojo dolžnost, dasiravno ji ta dolžnost z ozirom na opolzko stvar ni bila lahka in storila jo je v polni meri; ako to „Slovenču“ in njegovemu dopisniku ni prav, nam pač ni treba biti žal.

Tako vzgajajo ljudstvo! Voditelja socialnih demokratov v Sv. Križu sta akademik Sedmak in bivši učenec obrtne šole Sirk. Od jednega njiju nekdanjih sošolcev iz Nabražine — torej iz zanesljivega vira — pa doznajamo sedaj, da so za slučaj, da bi bilo povodom nameravane Legine provokacije v Sv. Križu prišlo do kakih spopadov, socialni demokratje po napolitih imenovanjih dveh mladih gospodov sklenili, postaviti se v boj na strani Lege proti slovenskim Križanom! Če že to dejstvo samo na sebi dovolj kriči, pa motivacija k temu sklepu socialnih demokratov naravnost smrdi do neba. Za italijansko Legu in proti domačemu življu na lastni grudi, ker — tako govore svetokriški socialni demokratje — „od Lege imamo dobička“.

Torej proč z narodnim poštenjem, proč z zvestobo, proč z značajstvom, proč z javno moralo! Proč z vsem, kar je izraz plemenitega čustvovanja! In pljuni na lastno svojo prošlost in na lastno grudo, čim se ti smešlja — Judežev groš!

Tako vzgajajo slovensko ljudstvo ti njegovi pretvezni — prijatelji!

Povdarjamo še enkrat, da smo gornjo vest dobili iz absolutno zanesljivega vira, a posebno opozarjamo nanjo one gospode, ki so se toliko zgražali, ko smo nekoč dovolili narodnim Križanom, da so v našem listu dali odduška opravičeni nevolji radi večnih protinarodnih izživanj sodruga Sedmaka. Ponovnih izživanj vzlic dejstvu, da smo tedaj na veliko jezo naših Križanov ugodili želji g. Sedmaka — osebo došlega v naše uredništvo — glede zaželenega pojasnila, ki naj bi rešilo tisti konflikt brez neugodnih posledic. Tedaj so izvestni gospodje govorili nekaj tudi o denunciaciji. Ali bodo tudi sedaj opravičevali gospoda Sedmaka?!

Ne sramujmo se našega gledališča! Prejeli smo: Predsinočnjim je igrala družba De Sanctisa v Politeama Tolstega „Živega mrtveca“. Ker imam našo predstavo še živo v spominu, želela sem videti to veliko delo, predstavljano po drugih priznanejših igralcih,

nego so naši. In prav zadovoljna sem, da sem to videla. Tudi „Noro“ sem sicer že enkrat primerjala in celo javno, takrat pa ni bila družba tako priznana kot je sedaj ta. Za Zaccanijem in Novellijem prihaja De Sanctis, torej tretji v dolgi vrsti italijanskih umetnikov. On je res mojster skoz in skoz, ali okolica njegova tako čudno mrtva. Dame so boljše, posebno Elizabeta je ugajala. Res je tudi, da Italijan-umetnik nima one miške na odru kakor smo jo mi vajeni videti; njegova kapaciteta obstoji v izražanju svoje dušne boli le v obrazu in glasu. Zato vsi drugi govore monotonno in poleg tega še tako tiho, da v gledališču — posebno takem kakoršno je Politeama — moraš napeti vse svoje mišice, da slišiš; a vseeno se ti izgublja tu ali tam kaka pomembna beseda.

V drugi sliki „Živega mrtveca“ je družba ciganov; a tu so bile prav fine gospice in gospodje in sedeli so v vrstah kakor v šolskih klopih. In ta Maša! Ali se spominjate naše Maše, polne ognjene ciganske strasti, s katero drži, kakor v kleščah, priklenjenega Fedjo? Čudna, čudna je bila De Sanctijeva ciganka Maša in pela je tudi — a kako? — Naša režija je bila res skrbno izvedena, pri čemer treba vpoštevati težave našega malega odra. Oder v Politeama pa ima vseh vrst kulis in ljudi za delo — kolikor hoče. A pri vsem tem smo morali čakati od 5 do 7 minut za spremembo. — Zato pravim našim nezadovoljnim: Pojdite in prepričajte se sami! In če so vaše oči tako zaslepljene, da nečje videti in pripoznavati, no, potem pa — vam ni pomoči!

Ne, to ni — narodno! V Rojanu obstoji godba, ki se nazivlje za narodno. V svoje obžalovanje pa smo se uverili, da ta godba zelo čudno kaže na zunaj svoje narodno čustvo. Predvčeršnjim je godba spremljala na njegovi zadnji poti nekega svojega člana, rojanskega mladeniča — domaćina, Slovenca! Da se oddolži čutu pijetete, mu je godba poklonila venec z rdečim trakom in — italijanskim napisom ter je s tem zagrešila — da se mlo izkazimo — čin brezobzirnosti nasproti pokojniku in nasproti domačemu, slovenski čutečemu prebivalstvu. In faktično so bili ljudje — posebno pa domače ženske — silno ogorčeni proti godbi radi te brezobzirnosti.

Odkrito besedo. Te dvolične igre, da se za gotove namene in potrebe nazivljajo „narodne“, a potem zopet nastopajo na način, ki žali narodni čut Rojančanov — te igre mora biti enkrat konec. Aut-aut. Godbi v Rojanu je — kakor vsakomur — povsem svobodno, da nastopa, kakor hoče. Ali, čim nastopa tako, da ugaja sovražnikom našega naroda, naj se ne nazivlje več za narodno in naj tudi ne reflektira na — služke od slovenske strani.

„Strossmayerovci“ v Sv. Križu. Iz Sv. Križa: Minole nedelje nam je bila sreča, da smo mogli v naši sredi pozdraviti mile nam brate, tržaške Hrvate. Prihiti so k nam, hoteč pokazati, da so tudi oni vedno pripravljeni priskočiti nam na pomoč, ko nenasitni tuje izteza svoje kremplje po naših otrocih.

Izletniki so se ustavili v gostilni gosp. Štolfe, kjer se jim je pridružil tudi lepo število domačinov. Začela se je pristrčna zabava. Naši ljudje se nikakor niso mogli načuditi prijaznosti in veselemu značaju bratov Hrvatov.

Po glavni cesti s Proseka je prikorakalo društvo „Hajdrih“, ki je bilo pozdravljeno z živjo-klici. Hajdrihovi so nam zapeli par mičnih pesmic. Od tukaj se je podala vsa družba še v nekatere narodne gostilne v vas, kjer je padla marsikatera dobra beseda.

Nastala je kmalu noč in morali smo se posloviti od mlilih nam gostov. A pričani naj bodo, da nam ostanejo one ure, ki smo jih prebili v njihovi družbi, v prijetnem spominu. Želimo si le, da bi se kaj kmalu zopet videli.

Prihod grškega kralja. Kakor smo poročali, je grški kralj dospel včeraj po enajstih s sinom Kristoforom in mnogoštevilnim spremstvom na svoji jahti „Amphitrite“ v Trst. Ostal je ves dan na jahti ter se zvečer ob 8 42 z vlakom državne železnice odpeljal proti Kodanju.

Danes je zadnji čas za prijave k izletu na blejsko jezero.

Prosimo, da se vsi oni kateri žele priti, prijavijo. Pozneje se ne bo moglo nikogar več sprejeti.

Zahvala. Franciška, vdova Kalc se v svojem in v imenu svojih otročičev najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so njih pok. soproga, oz. očeta Franca Kalca obiskovali v bolezn, jim v bolezn in po smrti pomagali z radodarnimi doneski, in ki so pokojnika v tako obilnem številu spremlili k večnemu počitku. Posebno pa zahvaljuje pevskemu društvu „Hajdrih“, delavskemu kons. društvu in gasilcem na Proseku. Bog stotero povrni!

Novo društvo. Namestništvo je vzelo naznanje pravila novih društev „Podružice CMD v Ljubljani“ s sedežem v Rubljah-Sovodnjem in „Katoliškega slovenskega izobražev. društva“ s sedežem v Tomaju.

Tržaška mala kronika.

Trst, 21. maja.

Ljubeznjiv soprog je 47letni čevljar Alojzij Cerljenka, ki je ob enem vratar hiše št. 14 v ulici F. Venezian. Možakar je namreč hotel svojo ženo zabosti s čevljarškim šilom, čemur se je pa ona srečno izognila, dočim so ljubeznjivega moža utaknili v luknjo.

Dva človeka je ubil v Grški, pobegnili iz Grške armade in se pustili tu vzdržavati od neke natakarike, kateri je končno tudi grozil s smrtjo. Vse to je spravil skupaj 25letni mornar Bazilio Candus iz Grške. Mož se je pustil vzdržavati od natakarike v gostilni v ulici del Pesce, št. 1 Marije Vanou. Ko mu pa ni dajala denarja, lej je grozil s smrtjo, ter te grožnje tudi podkrepil s pestmi in klofutam. Nekega dne minulega tedna je Vanou hotela oditi v Piran, da bi se znebila Candusa. Ta pa jo je dotekekel in jo prisilil, da se je morala vrniti v Trst. Včeraj predpoludnejo je Candus srečal v ulici Pozzo bianco in ko ona ni pristala na njegovo predlogo, da bi se pomirila, jo je zgrabil za vrat, vzel iz žepa nož, ter jo rnil na obrazu. Prihiti so ljudje, ter preprečili, da se ni zgodilo hujšega. Candusa so seveda aretirali. Na policiji pa je Vanou povedala, kako ji je Candus neprenehoma grozil s smrtjo in da se je v gostilni, kjer je ona služila, bahal, da je ubil na Grškem dva človeka in da je vojaški begunec.

Koledar in vreme. — Danes: Julija, devica. — Jutri: Desiderij, Milorad.

Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 20,2 C°. — Vreme včeraj: jasno.

Vremenska napoved za Primorsko: Deloma oblačno, deloma deževje. Temperatura neizpremenjena.

Porotno sodišče.

Predseduje višji dež. sod. svetnik dr. Andrich, votanta sta dež. sod. svet. bar. Farfoglia in sodnik Luccardi; drž. pravdnik dr. Tomičich; branitelj dr. Robba.

Obtožen je bil Giusto Parovel, pok. Josipa, rojen v Miljah dne 18. februarja 1892. l., pristojen v Koper, kat., samski, težak, zna čitati in pisati, nekaznovan,

hudodelstva tatvine

v smislu §§ 171 in 174 a k. z., kaznivega po § 173 k. z.

Dne 23. oktobra m. l. sta se Umberto Zidarič in obtoženec Giusto Parovel našla v Miljah in sta odšla nato v Žavljje, kjer sta bila po raznih gostilnah vse do večera. Zidarič se je opil, dočim pa je Parovel ostal še precej trezen. V neki gostilni sta se pridružila Zidariču dva neznanca. Ko je Zidarič nato odšel iz gostilne, sta se mu zunaj pridružila ona dva neznanca, ga prišla in vrgla ob tla. V tem je prišel tudi Parovel in mu odvzel srebrno uro v vrednosti K 25—, zlato verižico, vredno K 45—, en petak in dežnik, vreden 4 K ter nato pobegnili z onima dvema neznančema vred. Teh dveh neznancev ni bilo mogoče izslediti.

Obtoženec trdovratno zanika krivdo in trdi, da je Zidarič, ko sta prišla iz gostilne, stekel nazaj za nekim dekletom, dočim pa je on odšel naravnost v Milje.

Ker je bil Zidarič, kakor je izpovedal sam v preiskavi, tedaj pijan, napadalcem ni bilo treba uporabljati sile, da so mu odvzeli omenjene predmete.

Ko je začelom razprave predsednik dal poklicati povabljene priče, se je izkazalo, da se ni moglo dostaviti vabilo glavni priči Umberto Zidariču, vsled česar je predlagal državni pravdnik, naj se razprava preloži, da se nanovo povabi Zidarič. Branitelj ugovarja temu predlogu, češ, naj se v smislu določeb kaz. prav. reda prečita izpovedba glavne priče in najse razprava ne preloži, ker je bil obtoženec itak že nad sedem mesecev v preiskovalnem zaporu.

Sodni dvor je sklenil, da se razprava nadaljuje, nakar je pojasnil predsednik da je bila cela ta zadeva pred deželnim sodiščem, ki pa je izreklo da je nepristojno, ker kaže obtožencu očitano dejanje znake hudodelstva ropa v smislu § 190 k. z., ne pa tatvine v smislu §§ 171 in 174 k. z., vsled česar je zadeva prišla pred porotno sodišče in je obtoženec torej obtožen

hudodelstva ropa

Obtoženec Parovel je že pred razpravo jokal celi čas in je tudi v dvorani potem nadaljeval. Ko pa je bil nato zaslišan, je odgovarjal popolnoma mirno. Zanika je zopet odločno vsako krivdo in ponovi svoje prejšnjo izpovedbo, da sta z Zidaričem res bila skupaj, da pa je potem odšel obtoženec v Milje, dočim je Zidarič rekel, da gre v Škedenj.

Nato zaslišani redar Jakob Bavčer, pove, da je vsled telefoničnega naznanila, da se je zgodil rop v Žavljah, šel proti Žavljam in mu je prišel nasroti Zidarič, spremljan od žavejskega redarja. Zidarič je povedal, da je bil v družbi z nekim mladeničem, s katerim je bil kake tri mesece skupaj na delu v ladjedelnici. Ta mladenič da se zove Piero.

Vzemite

ako ste nahodni, hripavi ali prehlajeni in težko dihate, FELLERJEV FLUID z znamko ELSAFLUID. Mi smo se sami prepričali pri prsnih bolečinah, bolečinah v vratu itd. itd. o njegovem zdravilnem, osvežujočem uplivanu, ki odstranja kašelj. Poizkusni tucat 8 K 60 vin. izdelovalec edino E. V. Feller v Stubici, Elsa rg 264 (Hrvatsko).

Šli so potem iskat Parovela in so ga našli doma, kjer je spal. Zidarč je bil nekoliko pijan, a hodil je popolnoma dobro. Parovela je na stražnici očital, da ga je on oropal, toda Parovel je že tedaj odločno tajil. Priča o Parovelu ne ve nič slabega.

Nadaljna priča Ivan Veli je hotel izpovedati slovenski, a predsednik mu je rekel, naj le izpove italijanski, da že zna toliko, ker je prej tudi italijanski izpovedal. Priča izpove, da je videl obtoženca in Zidarča isti večer in da sta bila oba pijana. Zidarč je bil na cesti, Parovel pa v gostilni. Oni je hotel oditi, ta pa ga je klical nazaj in ga potem prijel z roko okrog rame, kakor bi ga hotel spraviti nazaj v gostilno. Drugega ne ve povedati.

Nadaljne priče ne povedo nič novega. Priča Butovac še ni star 14 let in ne pri-seže, izpove pa, da je videl tisti dan popoldne Zidarča, Parovela in še nekoga drugega v Žavljah na cesti, da pa Zidarč ni imel zlate verižice. Pozneje, po 6 zvečer, je srečal priča Parovela samega, gredočega proti Miljam. Priča Felezelan je izpovedal, da je tisti dan ob 7 zvečer hodil s Parovelom po Miljah.

Nato je prečital predsednik izpovedbe raznih prič, ki so bile zaslišane v predpreiskavi. Miljsko županstvo je poročalo, da je obtoženec tako na srednje dobrem glasu, da pa ne dela prav rad, čemur obtoženec ugovarja.

Branitelj je nato predlagal, naj se zasliši kot priča bivši obtoženec delodajalec Gessi v Miljah, ki bo pričal, da je obtoženec vesten, pravičen in delaveč človek, naka je predsednik prekinil razpravo za pol ure.

V premoru se je sodni dvor posvetoval o stavljenih predlogih, naka je predsednik razglasil, da se je dognalo, da glavna priča Zidarč biva v Trstu in stanuje v ul. Chiozza št. 36, naka je predlagal državni pravdnik, da naj se razprava prenese, da bo osebno zaslišana ta priča, saj se to zgodi lahko prav kmalu. Branitelj se ni upiral prekinjenju razprave, vendar pa je predlagal, naj se razprava prekine do 7 zvečer, ker se da med tem časom lahko dostaviti vabilo prič.

Sodni dvor je sklenil, da se z ozirom na ta predloga prekine razprava do 6 zvečer, da se med tem časom dostavi vabilo glavni priči Zidarču.

Večerna razprava.

Ob 6:15 zvečer je predsednik zopet otvoril razpravo in naznanil, da se je posrečilo deželosodnemu slugi Dužniku po-peturnem iskanju izslediti glavno pričo Umberto Zidarča, ki ga da takoj poklicati v dvorano.

Ker je Zidarč prisegel že enkrat, ni prisegel še enkrat in je pripovedoval, kako sta se tisti dan sešla opoldne z obtožencem Parovelom v Miljah, kjer sta šla pit v neko gostilno, od tam pa sta šla v Žavljah, kjer sta nadaljevala. V prvi gostilni je Parovel govoril z dvema neznancema, ki sta se jima pridružila.

Spili so skupaj liter vina. Šla sta nato priča in Parovel v drugo gostilno. Vsega skupaj je tedaj priča popil od poldneva pa do 6 zvečer okrog poldrug liter vina, Parovel pa ravno toliko. Bil je nekoliko pijan, Parovel pa manj.

Ko sta nato stopila iz gostilne, je bilo že precej temno, ker je bilo že okrog pol 7. Priča je hotel domov, komaj pa je napravil nekaj korakov, sta skočila k njima dva neznanca in ga vrgla na tla. Obtoženec, ki je stal nekaj korakov v stran, je nato priskočil in mu postavil koleno na prsi in mu odvzel uro, verižico, petak in dežnik ter potem izginil. Priča je klical na pomoč, hotel je tudi poklicati na pomoč Parovela, pa se ni spomnil njegovega imena. Na tozadevno vprašanje z vsoto gotovostjo potrdi, da je bil obtoženec Parovel tisti, ki ga je oropal, medtem ko sta ga držala ona dva neznanca, za katera pa ne more reči, da bi bila tista dva neznanca, s katerima je bil prej skupaj v gostilni. Bila je tema, vendar pa ne tako trda, da ne bi bil razločil človeka na deset korakov.

Na tozadevno vprašanje pojasni priča Bavčer, da ste oni dve gostilni na miljski strani mostu.

Predsednik je nato zaključil dokazilno postopanje in sodni dvor je dal porotnikom sledeča vprašanja:

Glavno vprašanje: ali je obtoženec kriv, da je sporazumno z obema neznancema siloma odvzel Umberto Zidarču 23. oktobra 1911 v Žavljah a cesti uro, verižico, petak in dežnik v skupni vrednosti K 79? (Hudodelstvo ropa.)

Eventualno vprašanje, ako bi porotniki zanikali glavno vprašanje: Ali je obtoženec kriv, da si je skupaj z drugimi neznanci prilastil brez dovoljenja lastnika tuje lastnine v omenjeni skupni vrednosti nad 50 K in pod 200 K? (Hudodelstvo tatvine.)

Po govorih državnega pravdnika, ki je vzdrževal obtožbo zaradi ropa v polni meri, in branitelja, ki je z ozirom na dokazilno postopanje, da razun edinega Zidarča ki pa je bil tedaj pijan, in priče, ki bi obdolževala obtoženca i zločina ropa i tudi tatvine, in po predsednikovem temeljitem reasumenju, so se umaknili porotniki v posvetovalnico ter podali nato sledeči odgovor na stavljen vprašanje:

Glavno vprašanje (rop) — „ne“ z 12 „ne“.

Eventualno vprašanje (tatvina) — „ne“ z 12 „ne“.

Predsednik proglasi nato razsodbo, po kateri se obtoženi Giusto Parovel o pro šča obtožbe hudodelstva ropa in tudi hudodelstva tatvine. Oproščenec je bil takoj spuščen v svobodo.

Obpravna je trajala do 9 zvečer.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“. Danes ob 8. zvečer tamburaška vaja.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah. Pevke in pevci so vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo pevske vaje, ki bo v petek točno ob 8. zvečer. Po pevski vaji bo važen pogovor. Naj nihče ne manjka!

Telovadno društvo Sokol v Trstu.

Opozarjajoč brate, ki hočejo v letošnjem letu nastopati v kroju, na sklep, da se smejo udeleževati javnih nastopov v kroju le oni bratje, ki so izvežbani v redovnih vajah, naznanjamo, da se vrše vsako sredo od 8. do pol 9. zvečer redovne vaje za telovadce in netelovadce. Pridite v obilem številu!

Za vadiateljski zbor:

Ambrožič, načelnik.

Telovadno društvo „Sokol“ na Vrdeli. Opozarjam brate člane na sklep vadiateljskega zbora „Tržaške sokolske župe“, da se sme udeležiti javnih nastopov v kroju le tisti, kateri so izvežbani v redovnih vajah. Zato prosim, da pridejo vsi bratje člani danes v sredo, dne 22. t. m. ob 8:30 zvečer v telovadnico, kjer se bodo vršile redovne vaje. — Jakob Perhavec ml. načelnik.

Podružnica sv. CM za Prosek-Kontovelj. Zgonik priredi na binkoštni ponedeljek, dne 27. t. m., v dvorani „Sokola“ na Proseku svojo pomladansko veselico s sodelovanjem pevskega društva „Danica“ s Kontovelja in „Hajdrih“ s Proseka. Pevske točke, burka, šaljiva tombola in ples vabijo ljubitelje naše družbe na to prireditev. Začetek ob 5 popoldne.

„Sava“ društvo svobodomiselnih slov. akademikov na Dunaju si je izvolilo za tekoči letni tečaj sledeči odbor: Predsednik: c. ing. Urbančič Rasto, podpredsednik: c. for. Lapajne Srečko, tajnik: stud. med. Kobenel Zvonko, blagajnik: c. med. Fras Ivan, gospodar: c. med. Stržič Josip, knjižničar: stud. med. vet. Samec Josip, arhiv: r. c. for. Brovet Rupert, namestnika: st. med. vet. Ipavec Rafko, c. cult. ing. Kutin Mirko, pregledniki: cand. iur. Lapajne Vinko, cand. med. Pintar Ivan, cand. chem. Kranjec Nande.

Akad. podružnica sv. Cirila in Met. na Dunaju si je izvolila na rednem občnem zboru dne 4. maja sledeči odbor: Preds.: Bevc Ladislav, tajnik: Wislak Rudolf, blagajnik: Zenko Janko, namestniki: Kutin Ica, Pirc Alfons in pl. Levičnik Janko, pregledniki: Lapajne Srečko in Kranjec Ferdo.

Nar. del. organizacija.

Po shodu v Kolonkovcu. Kakor smo že sporočili, je vodstvo socijalno-demokratske organizacije poslalo vabila svojim članom na shod NDO v Kolonkovcu. Dobro so se organizirali. Škodovali pa so s tem le — sami sebi, ker zavedni slovenski zidar, ki je količkaj pošten in je videl surovosti, katerih so se posluževali socijalni demokratje na shodu v Kolonkovcu, ne more biti več član take organizacije. Zato proč od njih!

Slovenski zidarji! Kaj pravite k temu, da se na shodu v vaši vasi, ki je veljala vedno za narodno trdnjavo, socijalni demokratje blatili vse, kar je narodno, vse, kar je slovensko. Ti socijalni demokratje, ki glasujejo proti slovenskim šolam, ki importirajo regnikole in odjedajo slovenskim delavcem kruh na domači zemlji, ti socijalni demokratje so se vami minole nedelje lagali na shodu, mesto da bi bili govorili o vašem — o zidarskem vprašanju. Čuli ste samo zasramovanje in blatenje naših narodnih voditeljev in narodnih društev. Ne mislite, da ne podpirate socijalistične stranke, če ste samo strokovno organizirani — kakor vam pravijo oni. Ne; strokovna organizacija daje pri vsakih volitvah na tisoče denarja politični organizaciji za agitacijo. Če ste plačali le en vinar strokovni organizaciji, ste s tem že podpirali Puecherja. Z vašim denarjem se bojuje socijalna demokracija proti vam, proti vsem slovenskim delavcem.

Nam Slovencem se gode tako velike krivice, da bi ne smelo biti v naši sredi niti enega, ki bi bil član podružnice kamore. Slovenski zidarji! Njim gre samo za to, da vas materialno in moralno uničijo. Oni so prijatelji regnikolov in sovražniki slovenskih trpinov delavcev.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE.

Dražba, ki se bo višila danes v sredo od 9—11 predp.

Terjatve za svoto 700 kron, zlata veržica in prstani, več kilogramov usnja za podplate in oskarskega usnja in chevreaux.

Mineralne vode Preblau.

Znamenita, starodavna natronska kiselica zelo okusna, neprekosljive čistosti in z veliko količino ogljenčeve kisline.

Kiselica Preblau

čista, alkalična mineralna voda, zdravi motenje prebavljanja in prehrane, katar, žolčne bolezni in bolezni na mehurju in ledvicah.

Preblavski vrec

bogat na ogljenčevi in natronovi kislini, radi svojega ščegetajočega okusa posebno pripraven za mešanje z vinom, s sadovnjakom in tvori zelo osvežujočo pijačo.

Zastop in glavna zaloga:

Herman Tonitz, Trst, via Molin piccolo šte. 10.

Za binkoštno praznike

dobite

najboljša in najelegantnejša obuvala

v novi trg vini O. Gaspari, Trst - Korzo 6.

Nov velik pomladanski dohod najnovejših vzorcev

čevljev „KOBRAK“

za gospe, gospode in otroke.

Zelo ugodne cene.

Zelo ugodne cene.

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40

(ex via Torrente).

Ob priliki birme

!! velikanski dohodi !!
izgotovljenih oblek za dečke.

Obleke za odrasle vsake vrste in cene. Zaloga inozemskega in domačega blaga. Sprejemajo se naročila za obleke po meri.

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40

(ex via Torrente).

Dr. Pečnik

Trst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in specialista za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete biti dobro postreženi, Vam svetujem, da gresite v ulico Riborgo št. 31“

(Al buon Operaio)

tam dobite vsakovrstno obuvalo od najfinejše do najnavadnejše vrste po nizki ceni. SVOJI K SVOJIM! — Priporoča se lastnik

M. IVANČIČ.

... NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA V TRSTU ...

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

VLOGE

NA KNJIŽICE IN TE-
KOČI RAČUN
OBREŠTUJE S POLNIMI

4 1/2 - 4 3/4 - 5 0/10

PRODAJA SREČKE NA MALE MESEČNE OBROKE. — IZKAZE POŠILJA NA ZAHTEVO.
POSLOJA A MENIČJE IN VREDNOTE. — POSREDUJE ZAVAROVANJA VSEH VRST.

Pozor! ZA BIRMO!! Pozor!

Vaak Slovenec, ki je birmanski boter, naj pride obiskat slovensko trgovino

Alojzija Povha, urarja in zlatarja, Trst

(Pri sv. Jakobu) ulica del Rivo šte. 26

(Pri sv. Jakobu)

kjer dobite vsakovrstna darila zlata in srebrna po zelo nizkih cenah.

Nova slovenska trgovina

izgotovljenih oblek

domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. Specialiteta hlače za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne

Popoln je:

Sherlock Holmesovih

I. zvezek

detektivskih povesti

I. zvezek

K 180

(Spisal Conan Doyle)

K 180

Vaobina: Škandal na Češkem • Liga rdečelascev • Slučaj istovetnosti • Skrivnostni dogodek v Boscombe Valley • Petero pomarančnih peček • Mož s zavito ustnico.

Dobiva se v vseh knjigarnah ali pa pri

Ig. pl. Kleinmayrja & Fed. Bamberga v Ljubljani.

Izpreglejte, premislite vse to in oklenite se svoje lastne organizacije — „Narodne delavske organizacije“. V protest proti temu, kar se je zgodilo v nedeljo na Kolonkovcu, vpišite se vsi v „Narodno delavsko organizacijo“! To bo vaš najlepši in najuspešnejši odgovor.

Nove člane se vpisuje v uradu NDO, ulica Sv. Frančiška št. 2 v Trstu.

Opice. Socialni demokrat Regent je na shodu zidarjev v Kolonkovcu zmerjal slovenske delavce z opicami. Ta človek si upa zatirati slovenske delavce tako surovo žaliti! Mi pa mu sporočamo ob tej priliki, da mu slovenski delavci ne ostanejo dolžni, ampak se bodo držali gesla: Klin s klinom! Pravzaprav pa so slovenski delavci dobro znali, kdo je opica: ali oni, ali kdo drugi! To je pa že škandal, kar počenja ta sodrug Regent. Mislimo, da se sedaj vsem delavcem, ki so do danes še verjeli hinavskim besedam tega človeka, odpro oči in da se odстранijo od njih, ki imajo slovenske delavce za opice in dajajo privilegije regnikolom! Slovenski delavci, opice vam pravijo socialni demokratje! Veliko morate trpeti in povzru se Vas še tako grdo zasramuje. Izpreglejte in osvobodite se od takih prijateljev.

— Odbor krajne skupine zidarjev NDO sliče za danes v sredo ob 6.30 zv. odborovo sejo.

— Krajna skupina zidarjev NDO sklicuje za jutri ob 6.30 zvečer sestanek v prostorih NDO v ulici Sv. Frančiška 2.

— Danes ob 8 zvečer seja centralnega odbora.

— Jutri ob 5 popoldne sestanek krajne skupine „Lloyd“ v gostilni Kosič pri Sv. Jakobu, ul. Sv. Marka št. 19.

— NDO v Trstu priredi 9. junija izlet s posebnim vlakom v Sežano. V Sežani se bo vršila vrtna veselica pri „Treh kronah“. Izlet se bo vršil z društveno zastavo in polnoštevilno godbo NDO.

Vesti iz Goriške.

Narodna delavska organizacija v Gorici vabi vse člane in prijatelje na važen

sestane, ki se bo vršil dne 27. maja v prostorih gostilne gosp. Birsca, Corte Carovec.

Poročal bo predsednik tovariš Perko o važnih spremembah v „Narodni delavski organizaciji“. Natančen čas, uro, kedar se vrši sestanek, objavimo pravočasno.

Odbor.

Javna ljudska knjižnica v Nabežini priredi v nedeljo, dne 23. jun. javno tombolo z dvema dobitkoma činkvina K 100, tombola K 200. Srečke se prodajajo po 40 vin. Finančno pristojbino plača dobitelj. Čisti dobiček je namenjen v društvene svrhe. Začetek tombole ob 6. popoldne. Pred in po tomboli javen ples na javnem trgu. Svirala bo godba iz Nabežine. Vsak plesni komad stane 20 vin. V slučaju slabega vremena se bosta vršila ples in tombola v nedeljo 30. junija 1912.

Pevsko in bralno društvo „Zarja“ v Koprivi priredi na binkošno nedeljo, dne 26. t. m., javen ples na dvorišču gostile Bole. K plesu bo svirala godba NDO iz Trsta.

Druge slovenske dežele

Iz Ljubljane Cenjeni gospod urednik! Pa smo zopet lahko pokazali Slovenci svoj patriotski čut; domalega vsa Ljubljana je v zastavi na čast gorskim polkom povodom tekmovalnega streljanja. Nič nimamo proti takemu počestitju. Ali ob tej priliki so se dogodile stvari, ki so nas ozlovoljile, ker niso v skladu z dolžno narodno zavestjo. Izložena okna trgovin Magdiča in Krisperja — nabasano polna odlikovanj. Darovale so jih različne osebe in korporacije: Vojvodina Kranjska, stolno mesto Ljubljana, g. Po-gačnik, Ljubljanske dame, mesto Kamnik i. t. d. Vsako darilo je imelo svojo „firmo“, kakor običajno, in sicer od Nemcev samonemške — saj Slovence ne sme zanimati, če ne znajo slučajno nemško! — slovenska darila pa so imela — mi napredujemo! — tudi slovenski napis. Pa kako! Nemška tablica je bila znatno večja in večje pisana, slovenska pa — ker morda pozneje napravljena — manjša in manjše pisana (zlasti pri Krisperju) z nemščino na prvem mestu!

Se Vam-li to vidi prav? Meni ne! Jaz mislim, da bi bilo častneje, za Slovence in odbore, da so svoje v materinščini pisane tablice postavili na prvo mesto! Zdravi razum bi jim tega ne mogel braniti, saj so vendar od Slovencev; če se že od njih sprejema darilo, se jim bi gotovo tudi to „dovolilo“, akoravno bi slučajno dobil Nemec ono darilo. Saj smo vendar pod eno krono. Ne, tu niso drugi krivi, sami smo! Slovenec se šele po batinah zaveda. Če nimamo pa toliko energije, samospoštovanja in ponosa, potem je pač res bolje, da zginemo s površja!

Tako v središču Slovenije. Pa se bodo še oglašali ljudje in hoteli dajati zlatih naukov „Edinosti“ in voditeljem tržaških Slovencev, katerim se je povodom ljudskega štetja splošno priznavala odločnost in delavnost.

DAROV!

— Prispevki CM Drobničarjev za mesec maj (vložitni knjižici T. P. H. št. 15083 in 15311):

I. skupina, 47. in 48. polmesečni prispevek	K 20—
II. skupina, 23. in 24. polmesečni prispevek	K 20—
Protidrobničar	K 10—
Dr. Jug, izreden prispevek	K 10—
Skupaj	K 60—

Iščejo se pridni in zmožni čevljarji pomočniki St. ntig, ul. Rosario 2. 1102

Bralno pevsko društvo „Danica“ iz Velikega priredi na binkošno nedeljo veliki javni ples v senčnati dolini gosp. Štefana Ozliča. Svirala bo g. dba iz Lonjerja pri Trstu. Ljubitelji plesa, ta dan vai na Repentabor. 1103

Soba zelo lepa, meblirana se odda v najem Prost uhod. — Barriera 14, vrata 17. III. nad. 1105

Slovenska šivilja se priporoča. Trst, ulica Istiuto št. 13, pritičje. Ljuboslava Baučer. 1106

Išče se čevljarji pomočniki. Ulica Conti št. 38. 1107

Prodajo se novi stoli, bank, tehtnica, po niski ceni za prodajalnice zelenjave. — Gaspare Gozzi št. 3 II. nad. 1108

Proda se senožet pri Proseku 12000 □ mt. tik velike ceste. Pojasila daja Jernej Košuta št. 1, Prosek. 1030

Proda se takoj dvorec (vila) radi odpotovanja. Naslov pri ins. oddelku Edinosti. 1000

Odda se lepa meblirana soba z dvema posteljama in s hrano. Ulica Belvedere 12, pritičje, za levo. 912

Krasno poletno stanovanje!

V prijaznem kraju Savinjske doline na Spodnjem Štajerskem v prvem nadstropju neke moderne zidane hiše, obstoječe iz 4 mebliranih sob, kuhinje, kopalnice, veže s pralico in kleti, kapor tudi s prostorno podstrešno sobo in prijaznim vrtom, so od a v najem za poletno sezijo. V dotičnem kraju je poštni in brzojavni urad, lepi senčnati sprehodi, četr ure do kolodvora blizu reke Savinje. — Ponudbe pod „Sanitas“ pošla Zalec pri Celju. 1 20

Gostilna „All'areoplane“

(Pri zrakoplovu)

Trst, ulica Sv. Marka št. 15.

Toči se dalmatinsko vino, črno, belo ter DREHERJEVO PIVO.

Priporoča se cenj. občinstvu za obilen obisk Svoji k svojim! **ANTON NAZOR.**

Mehanična delavnica

Alarik Lantschner

zapr. cenilec Trst Via Geppa št. 12

Pod užnica: Ulica Felice Venezian 14, vogal ulica Cavana. — Telefon 138.

Ekskluzivno zastopništvo in zaloga svetovnoznane tovarne koles biciklijev in motociklet STIRIA tvr-dke Joeh Puch & Co. v Graudu Hllrkopp & Neumann kakor tudi tu- in inozemskih trvdh veliko zalogo pritklin. Zaloga in upajava elektr. zvoncev. — Sprejme kakoršnoshodi popravo v svoji stroki. (720)

:: Prva tovarna izgotovljenih oblek ::

RICHTER & GLASER

Lastna filijalka na Corsu 37, Trst

nasproti kavarne „Al Corso“

Najbogatejši izbor moških in deških oblek, kakor tudi konfekcij za gospe ::

Ker sva sama izdelovatelja, prodajamo lahko cenj. občinstvu svoje izdelke za najmanj

30% manj

kakor so navadne cene. — Da se prepričate, vas uljudno prosiva, da obiščete najino bogato zalogo, ne da bi bili tudi prisiljeni kupiti.

Z odličnim spoštovanjem

Filijalka Richter & Glaser, Trst

Corso šte. 37.

Absolutna novost, Trpežnost, Največja eleganca

Govori se slo-
vensko